

Syksyllä

Kirj, Ida Niemelä.

Kivelän pellolla oli vilkasta liikettä. Oli päätetty leikata jäljellä oleva kaura, ja vaikka päivä oli jo mailleen menossa, oli Kivelän väki ahkerasti korjaamassa tulleetunutta viljaa, lukuunottamatta emäntää, vilkasta Annia, joka oli rientänyt kotiin ilta-askareille. Nyt siellä jo tuprusikin harmaa savu saunasta ja lehmät on laskettu kotiin, lähellä olevasta niitystä. Anni asetti kahvikupit pöydälle sekä tarjotimelle vehnäleipää, hän tahtoi vähän huomauttaa, että syksyn viimeine nvilja on leikattu.

"Nyt ne sitte ovat taas tämän kesän viljat katkaistu", lausui Heikki Kivelä, vaivaloisesti suorisaan selkäänsä, syrjästä viimeiset tähkät katkottuana. "Jos olisi ollut toisen verran enempi tuollaista kauraa, niin olisi jokuinkin omiksi tarpeiksi riittämään", vielä lisäsi.

"No, mutta hyvähän se on että oli vähän, loppuihan pian", lausui kahdeksanvuotias Erkki, katsoen isäänsä veitikkamaisesti.

Heikki naurahti, vakavasti valmisti viimeisen kykän ja he lähtivät sitte kaikki astumaan kotiin. Paavo ja Erkki alkoivat juosta, kuka ennen olisi kotona. Heikki yhä astui kumarassa, ja valitti selkäänsä koskevan kiipeästä.

"Vieraita tulee! Kukahan näin myöhään mahtaa tulla?" lausui Mari. Kaikkien huomio kääntyy järkele. Tasaisesti liukui vene tyyntä pintaa, rannan yhä lähes työssä. Hänet tunnetaan kylästä kala-Santeriksi, jolla nimellä häntä kutsuttiin.

"Rikastumaan taitaa aikoa Heikkikin, kun on noin ahne, että raataa myöhään kuin orja, o-massakin työssään", huutaa vieras, huomattuaan pellolta palaajat.

"Eikä tässä rikastu, mutta täytyy raataa eläkkeeseen. Mutta tulehan ylös, leikkuun lopettajaiskavhille, kun osuit hyvään aikaan."

"Kiitos kutsusta, mutta kyllä poikkean joskus toiste, kun on jo näin myöhä. Mutta juoksepas Erkki tänne, saat teidän postin. Olivat vieneet kauppiaille, ja kun lähdin tänne päin kalapyydystenkin tähden, niin otin mukaan. Kansanlehti ja Marille on kirje."

"Minulleko kirje, hyvänen aika sentään. Kiitos nyt Santeri vaivastanne."

"Ei kiittämistä, eihän tämä niin vaiaksi, kun tänne päin muutenkin tulit. Hyvästi vain!" Vene alkoi nopeasti etääntyä järkele.

Mari näki jo kirjeen päältä, että se oli Elli-serkulta, joka palveli N. kaupungissa. Hän avasi kirjeen ja luki:

Lämmin tervehdys! Kulehan, Mari, lähde nyt sinäkin tänne kaupunkiin, tule tähän paikkaan missä minä olen nyt, sillä minä muutan pois syystä että saan enempi palkkaa muualta. Mutta sinä kun et ole vielä oppinut, olisi tämä sinullekin sopiva paikka aluksi. Olen varma, että jos tulet, et koskaan mene maalle takasin. Siis ensi kuum 1 p. pitäisi olla täällä. Vastaa heti, jään odottamaan.

Elli.

"Arvatkaas nyt mitä! Mitäs nyt sanotte tähän?" huudahti Mari astuessaan tupaan. Hän luki kirjeen uudelleen, ja lisäsi: sinne minä menen, ettehän te-

kään minua enään tarvitse, ainakaan talvella, voinhan tulla kesäksi kotiin."

Tyttö oli niin innostunut ettei huomannut vakavaa katsetta, jonka vanhemmat loivat toisiinsa. Asiasta keskusteltua päätettiin, että tyttö lähtee.

"Kirjota Ellille heti etteivät hommaa toista, ja lauantaina saat mennä kirkonkylään, ostamaan itsellesi lenkikankaan, teetät Halmelan rouvalla, hän tekee hyvän", sanoi äiti ja katsoi tyttärensä, hänelle ominaisella sydämellisen lempeällä katseella. Se katse koski tyttöön tällä kertaa onnituisesti. Sanaa sanomatta hän poistui kamarin. Askeiden iloisuus oli kadonnut. Pieni kamari ei vielä koskaan ole tuntunut niin kodikkaalta kuin nyt. Tuossa tuuhaa mirtti, jota hän, Mari, on niin huolellisesti hoitanut. Nytkö jättäisi hän kodin ehkäpä ainiaksi. Huomaamattaan hyräili hän surullista säveltä.

Hyvästi koti! nyt kulkee tieni pois sinne missä on kylmä liesi. Ei äiti vaaliva, aina hellä, voi siellä huoliani lievennellä.

On sunnuntai-iltapäivä. Kivelän Mari on valmistanut kaikki kuntoon, sillä aamulla varhain on lähdeä kaupunkiin. Eihän ne lähtövalmistukset niin suuret olleet. Vanha musta matkarkku oli pakattu, ja siihen oli mahtunut melkein kaikki mitä Kivelässä oli hänelle kuuluvaa. Nyt Mari puki lähteäkseen Vuorelaan, lähellä olevaan naapurin. Hulda, hänen hyvä ystävänsä, oli käsenyt syntymäpäivilleen, oli sanonut, että pidämme sinun läksiäisissä samalla, juhlimme vielä viimeisen kerran yhdessä. Marin lähetessä Vuorelaa juoksi Hulda vastaan. Kuule Mari! olen käsenyt nuoria tuttaviamme ja pyysin äitiltä luvan, että saamme vähän tanssiakin illalla. Lauri lupasi soittaa.

Lauri Aho oli erään leskivaimen poika, jonka mökki oli ainoastaan muutaman kilometrin päässä Kivelästä. Hulda tiesi, että Mari ja Lauri usein olivat yhdessä ja että Lauri aina etsi tilaisuutta tavata Maria.

"Sepä hauskaa!" vastaa Mari, ystävänsä innostuneeseen puheeseen, vaikka ei hän siitä tällä kertaa niin suuresti ilostunut. Samassa alkoi metsätieltä kuulua iloista puhelua ja naurua. "Sieltä ne jo tulevatkin", virkkää Mari, "odotetaan heitä, etteivät luule, että minä olen täällä ollut paljon ennen heitä."

"Siellähän se on ja Laurikin, voi katso! Kyllä hän on komea poika", kehuu Hulda. "Hänellä on niin hienot, tummat kiharat, että kyllä niihin rakastuu vaikka kuka. Oh, jos olisi oma, mutta hyvä että näkee!"

"Ehkäpä sinä hänet saat omaksesi", Mari hiljensi ääntään, sillä tulijat olivat jo lähellä.

"Hyvää iltaa Hulda ja Mari! Ystävykset tervehti. Joku joukosta kiirehti: "Nyt tanssimaan!"

"Ei sitä nyt heti jouda, eikä äiti tahdokaan, että tanssimme paljon."

Kaikki astuvat huoneeseen. Aika kului hauskaasti, koko iltarupeni lapselliseen leikkiin. Vihdoin Mari ilmotti haluavansa lähteä ja jättää toverit hyvästi.

"Lähdetään toki, että ihmiset pääsevät levolle", lisäsi Lauri ja kaikki alkavat lähteä.

"Etkö sinä pelkää mennä yksin kotiin, enkö minä saa lähteä saattamaan?" kysyy Lauri, Marin tarjotessa kätensä hyvästiksi.

"Enhän minä kovin pelkää, mutta onhan hauska että saatat, jos viisit vaivautua."

"Voi! kyllä minulta nyt menee paras toveri, tuntuu kuin vanhentuisin aivan toiseksi ihmiseksi, kun ajattelen että sinua ei ole."

Huldan hyvästelystä ei tahtonut tulla loppua. Ystävykset erosivat lupauksella, pitää vireillä ahkera ja avomielinen kirjevaihto.

"No miksi sinä nyt jo lähdet pois kotoasi?" kysyy Lauri, keskustelun johtuessa Marin lähtöön. "Kyllä minä pelkään, että sinä erehdyt kuvitellessasi elämäsi kaupungissa."

"Ei, en erehdy, sillä vaikka en ole kokenut, tiedän kuitenkin, että elämä ei missään ole sitä kuin se on kotona. Mutta jos tahdon suoraan sanoa, niin minä lähden köyhyyden tähden. Ei siksi, että tahtoisin komeutta ja nautintoja, vaan siksi että tulot kotona ovat liian pienet. Viljaa täytyy ostaa, kun ei omat tulot riitä, vero taakka on niin suuri, että tuskin voi sitä suorittaa. Säälin vanhempiani, kun heidän täytyy koko elämänsä raataa ylivoimainsa. En voisi aiatettakaan, että voisin ottaa heiltä mitään palkkani, ja kuitenkin, eihän voi tulla toimeen ilman. Mistä täällä sitte voisi etsiä mitään ansiota köyhällä paikkakunnalla. Päätin lähteä pois talveksi, väheväthän menot kotoa, ja saan itse palkan työstäni. —"

"Tuskinpa olen koskaan nähnyt sinua noin vakavana, en luullut sinun osaavankaan puhua noin vakavia asioita", ihmetteli Lauri, joka äänettömänä kuunteli Marin elämän huolia. He ovat jo Kivelän portilla, Mari seisautuu, ja vastaa Laurin puheeseen veitikkamaisesti: "Onhan nyt syksy, siis synkät ovat minullakin mietteet. Etkö näe, että minun pihlajanikin jo on pudottanut parhaat lehtensä."

Siinä portin pielessä oli pihlaja, jonka Mari siinä muistaa aina nähneensä. Lauri nojaa pihlajan runkoa vasten. Hetken hiljaisuuden jälkeen alkaa Lauri vakavalla äänellä: "Sinä ehkä olet huomannut, että olen etsinyt tilaisuutta saada puhella kanssasi vapaasti, enkä ymmärrä miksi ajot lähteä täältä, sanomatta minulle mitään, tai edes et tahtonut minua tavata."

"Niin, suo anteeksi, aikomukseni oli lähteä, sanomatta sinulle mitään, sieltä olisin sitten kirjoittanut. Ajattelin, että niin ei tuntuisi ikävältä."

"Älä toki puhu ikävästä, parhaassa elämän keväässä, Mari! Nyt pyydän että varmennat toiveeni, joka minulla on ollut siitä asti kun vähänkin olen osannut ruveta elämästä ajattelemaan. Sinun kanssasi olen leikkinyt kevään herttaiset päivät, emmekö voi yhdessä kulkea aurinkoisen kesän halki, aina syksyyn, elomme iltaan asti?" Lauri tarttui Marin käsiin. Tyttö riisti itsensä irti helpolla väkivallalla ja vastasi: "Puhuessasi elämän keväästä, tuli mieleeni vanhaan varrotus, että jos kevät varhain näyttää kauniilta, seuraa sitä takatalvi. Olen varma että meidänkään rakkautemme ei voi kestää takatalven routaa. Ehkä emme rakastakaan toisiamme, ehkä se on vain erehdystä, jonka huomasimme vasta sitte kun elämän taistelu alkaa, katkerana todellisuena, meidän olemme vielä miltei lapsia. Lauri aikoi keskeyttää, vaan tyttö jatkoi: Kuule, Lauri, olen päättänyt nauttia yksin elon ilot ja surut, en tahdo olla syyllinen toisen kohtaloon. En odota hauskuutta elä-

mältä. Tämän yhteiskuntajärjestelmän aikana ei köyhän ihmisen onni voi tulla täydelliseksi. Hyvästi vain, toivon, että saan sinut vielä tavata, ystäväni. Et-hän ole minulle vihanen?" Tyttö tarjosi kätensä.

"Eihän minulla ole syytä olla vihanen", vastasi Lauri, ääni värähellen. Mari oli kiitollinen pihlajalle sen synkistä varjosta, ettei hänen tarvinnut selvään erottaa Laurin katsetta, kalpeat kasvot vain näytti kauniita.

Hellästi puristaen Marin kättä, lausui Lauri jäädyttyä tyhysti, ja lähti.

Mari katsoi hänen jälkeensä, kunnes hän katosi metsätielle, synkkään nimeyteen.

Ensi lumi, ensi lempi,
Kumpi niistä pultoisempi.
Ensi lempi puhtahampi,
Ensi ero katkerampi.

Ja kuitenkin se oli välttämätön, mietti Mari vuoteellaan, kunnes uni vapautti hänet elämän huolista.

Luokkatietoinen työläisnainen tahtoo tietää mitä hänen luokkansa naiset kaikkialla ajattelevat ja harrastavat ja siksi hän on Toverittaren tilaaja.

Kirjoja äideille ja lasten kasvattajille!

LASTEMME SIVEELLINEN KASVATUS

Eri kasvatustieteen teoriojan mukaan kirj. Hanna Karhinen.

SUKUPOLELLINEN KASVATUS TYÖLÄISPERHEISSÄ

Suomentanut Hanna Karhinen.

LASTEN HAMMASTEN HOITO

Gertrud Revald-Berlinin mukaan kirj. Hanna Karhinen.

Yllämainitut kirjat maksavat vain 15 senttiä kappale.

Saadaan Toverin kirjakaupasta.

Osoite-ilmoituksia.

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka torstai-ilta, kello 8. Osoite: 262 Taylor Ave.

ASTORIAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka torstai-ilta, kello 8. Osoite: 262 Taylor Ave.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla, Abjolas, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osoite: 315-10th St., Hoquiam, Wash.

MULLAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään joka torstai Suomi-haalilla, kello 8 j.p.p. Kaikki tervetulleita.

PORTLANDIN S. S. Osaston ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka toinen torstai-ilta, kello 8. — Osoite: 719 Montana Ave.

HANNAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään jokaisen viikon torstaina, kello 8 j.p.p. Huom! Kahvia saatavana joka kokouksen loputtua.

WAUKEGANIN, Ill., S. S. O. viralliset kokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena sunnuntaina, alkaen klo 2 i.p. — Osaston ompeluseuran kokoukset ovat joka toinen torstai, alkaen klo 2 j.p.p. V 4 via kokouksen loputtua.

KEHYKSIÄ tehdään tilausten mukaan saikesta laadusta saa tilata Toverin Kirjakaupasta